

Hallintovaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksia koskevan direktiivin täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

Talousvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksia koskevan direktiivin täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 41/2022 vp): Asia on saapunut hallintovaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava talousvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hankepääällikkö Emilia Sormunen, sosiaali- ja terveysministeriö
- lainsäädäntöneuvos Annika Parsons, sisäministeriö
- johtaja Taito Vainio, Häätäkeskuslaitos
- erityisasiantuntija Pirkko Selin-Grönlund, Kuurojen Liitto ry
- kehittämispääällikkö Anniina Lavikainen, Vammaisfoorumi ry

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Ehdotetulla lainsäädännöllä saatetaan kansallisesti voimaan tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksia koskeva Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (jäljempänä esteettömyysdirektiivi).

Esityksessä ehdotetaan muutoksia useisiin lakeihin, joiden tarkoituksena on edistää jokaisen mahdollisuuksia käyttää yhdenvertaisesti tuotteita ja palveluja parantamalla niiden saavutettavuutta ja esteettömyyttä. Hallintovaliokunta keskittyy lausunnossaan omaa toimialaansa eli hätäkeskustoimintaa koskeviin muutoksiin.

Voimassa olevassa hätäkeskustoiminnasta annetussa laissa (692/2010, jäljempänä hätäkeskuslaki) ei ole säännöksiä yleiseen hätänumeroon 112 vastaamisesta. Esityksessä lakiin lisätään säännös, jonka mukaan Häätäkeskuslaitoksen on vastattava yleiseen hätänumeroon 112 tehtyihin hätäilmoituksiin, jotka on tehty käyttämällä reaaliaikaista puhetta tai tekstiä. Lisäksi Häätäkeskuslaitos voi vastata hätäilmoitukseen, joka on tehty muuta hätäilmoituksen tekijän ja Häätäkeskuslai-

Valiokunnan lausunto HaVL 17/2022 vp

toksen välisen vuorovaikutuksen mahdollistavaa tapaa käyttäen. Häätäkeskuslaitoksen on vastattava käyttämällä samaa kommunikaatiotapaa kuin millä hätänumeroon on otettu yhteyttä. Jos yhteydenottotapana tarjotaan videokuvaa, on siihen vastattava interaktiiviseksi synkronoidulla puheella, tekstillä sekä videokuvalla. Hallintovaliokunta pitää myönteisenä, että säännös on kirjoitettu siten, että yhteydenottotapaa ei ole sidottu välineeseen vaan kommunikaatiotapaan. Sääntely mahdollistaa näin ollen Häätäkeskuslaitokselle hätäilmoitusten vastaanottamisen ja vastaamisen toiminnallisen kehittämisen.

Voimassa olevan häätäkeskuslain mukaan hätäilmoituksen tekeminen tekstiviestinä edellyttää ennakokisteröitymistä palveluun. Valiokunnan saaman asiantuntijaselvityksen mukaan ennakokisteröinti on alun perin tarkoitettu turvaamaan vammaisten henkilöiden häätäkeskuspalvelujen saaminen. Ennakokisteröinnin tekeminen kuitenkin vaatii muun muassa vahvaa tunnistautumista esimerkiksi verkkopankkitunnuksilla, minkä vuoksi palvelua ei voida pitää esteettömänä. Hallintovaliokunta pitää häätätekstiviestiä ja häätätekstiviestin käyttäjärekisteriä koskevan sääntelyn kumoamista perusteltuna.

Valiokunnan saaman asiantuntijaselvityksen perusteella esteettömyysvaatimusten toimeenpanton aiheuttamat kustannukset Häätäkeskuslaitokselle on huomioitu kevään 2022 JTS-kauden (2023—2026) kehyspäätöksessä. Valiokunta pitää tärkeänä, että rahoitus näille palveluille turvataan.

Hallintovaliokunnan asiantuntijakuulemisessa saadun selvityksen mukaan käynnissä on lisäksi viittomakielisen häätäpuhelun pilottihanke. Valiokunta pitää tärkeänä, että hanketta jatketaan ja kokemuksia palvelusta kerätään.

Hallintovaliokunta pitää vammaisten henkilöiden yhdenvertaisten oikeuksien edistämistä tärkeänä ja häätäkeskuslain muutoksia tarpeellisina ja kannatettavina. Valiokunta katsoo, että lainsäädäntömuutokset vahvistavat vammaisten henkilöiden oikeuksia ja mahdollisuuksia lähettää häätäviestejä yleiseen hätänumeroon 112 yhdenvertaisesti muiden loppukäyttäjien kanssa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSESITYS

Hallintovaliokunta esittää,

että talousvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Valiokunnan lausunto HaVL 17/2022 vp

Helsingissä 3.6.2022

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Riikka Purra ps
varapuheenjohtaja Mari-Leena Talvitie kok
jäsen Tiina Elo vihr
jäsen Eveliina Heinäluoma sd
jäsen Hanna Holopainen vihr
jäsen Mauri Peltokangas ps
jäsen Mari Rantanen ps
jäsen Piritta Rantanen sd
jäsen Matti Semi vas
jäsen Kari Tolvanen kok
jäsen Heikki Vestman kok
jäsen Heidi Viljanen sd
varajäsen Ben Zyskowicz kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

istuntoasiainneuvos Sanna Helopuro